

מחמוד דרוויש

חייל חולם על חבצלות לבנות

חולם על חבצלות לבנות
על עצה של זית
על שדיה מכסי העלים עם ערב
חולם, אמר לי, על צפור
על פרחי לימון
ובלי להתפלסף על חלומו
אמר, כי אינו מבין דבר
אלא כפי שהוא חש ומריח
הוא מבין, כך אמר, שמולדת
זה לשותת קפה של אמא
ולשוב עם ערב בשלום

שאלתי: והאדמה?
אמר: אינני מכיר אותה
ולא חש שהיא עור גופי ופעימות לבי
כפי שנאמר בשירים
ולפתע, ראיתה
כראותי חנות, רחוב ועתונים
שאלתי: ואוהב אתה אותה?
ענה: אוהב אני טיול קצר,
כוס יין או הרפתקה
– והאם תמות למענה?
– לא ולא!
כל אשר קושרני לאדמה

מֵאֲמָר חוֹצֵב לְהַבּוֹת וְנֹאֵם:
 אֶת אֶהְבֶּתָה חֲנוּכֵי לְאֵהֵב
 אֶךְ לֹא חֲשֵׁתִי שְׁלֵבָה הוּא לְבִי,
 וְלֹא הִרְחַתִּי אֶת הָעֵשֶׁב, הַשְּׂרָשִׁים, וְהָעֲנָפִים
 – וְהִיאֶךְ הֵיטָה אֶהְבֶּתָה? שְׁאַלְתִּי
 צוֹרֶבֶת כְּשִׁמְשׁ, כְּגַעְגּוּעִים?
 אֶךְ הוּא הַתְּרִיס לְעֵבְרִי:
 – דְּרָכֵי לְאֵהְבָה רוֹבָה
 וְשִׁיבַת הַחֲגִים מִחֲרֻבוֹת קְדוּמוֹת
 וְשִׁתִּיקַת פֶּסֶל קְדוּם
 אֲבוּר זְמַן וְזֹהוּת!

סֵפֶר לִי עַל רֵגַע הַפְּרָדָה
 וְהִיאֶךְ הַתִּיפְחָה אִמּוֹ
 בְּדוּמְיָה עַת הוֹבִילוּהוּ
 אֶל אִי־שֵׁם בְּחֹזִית
 וְקוֹלָה הַנְּשָׁבֵר
 חֲקַק תַּחַת עוֹרוֹ תִּקְוָה חֲדָשָׁה:
 מִי יִתֵּן וְתִשְׁמַע הַמֵּית יוֹנִים בְּמִשְׁרַד הַבְּטָחוֹן
 מִי יִתֵּן וְתִשְׁמַע הַמֵּית יוֹנִים!

עֵשׂוֹן, וְאַחַר כֵּךְ אָמַר,
 כְּמוֹ נִמְלֵט הִיָּה מִבְּצַת הַדָּם:
 חֲלִמְתִּי עַל חֲכֻצּוֹת לְבָנוֹת
 עַל עֲלָה שֶׁל זֵית
 עַל צִפּוֹר חוֹבֶקֶת בְּקָר
 עַל עֲנַף לִימּוֹן
 – וְמָה רָאִיתָ?
 – רָאִיתִי אֶת שְׁעוֹלְלָתִי
 פֶּטֶל אָדָם
 שְׁפוּצָצָתִי בַחֹלוֹת, בְּגוֹפּוֹת
 – כְּמָה הִרְגַּתָּ?
 קִשָּׁה לְמִנּוֹתָם

אך בעטור זכיתי
 יסרתי עצמי ובקשתי:
 תאר לי אפוא הרוג אחד.

שפר ישיבתו, השתעשע בעתון המקפל
 ואמר, כמו היה משמיעני שיר:
 כמו אהל צנח על חלוקי האבנים
 וחבק את הכוכבים המנפצים
 ועל מצחו הרחב כתר של דם
 וחזהו ללא עטורים
 שהרי לא היטיב להלחם
 אכר היה, אולי, או פועל או רוכל נודד
 כמו אהל צנח על חלוקי האבנים ומת.
 וזרועותיו
 פרושות כשני פלגי-נחל חרבים
 ועת פשפשתי בכיסוי
 לחפש את שמו, שתי תמונות מצאתי
 אחת, של אשתו
 השניה של בתו

שאלתי: התעצבת?
 שסעני: ידידי, מחמוד,
 העצב צפור לבנה
 שאינה קרבה לשדה קטל, והתילים
 פושעים הם אם מתעצבים
 כלי מלחמה הייתי שם, יורק אש ומות
 ואת החלל הופך לצפור שחורה.

ספר לי על אהבתו הראשונה,
 ואחר כך
 על רחובות רחוקים,
 על תגובות של אחר מלחמה
 על גבורתם של רדיו ועתון

וְכִשְׁהִסְתִּיר שְׁעוֹל בְּמִטְפַּחְתּוֹ
שְׁאֵלְתִּיו: הַעוֹד נִפְגֵּשׁ?
עָנָה: בְּעִיר רְחוֹקָה

עַת מְזוּגְתִי כּוֹסוֹ הֶרְבִּיעִית
אֲמַרְתִּי מִתְבַּדַּח: אַתָּה הוֹלֵךְ אֲךָ מָה עִם הַמּוֹלְדֵת?
אָמַר: הֵנַח לִי,
אֲנִי חוֹלֵם עַל חִבְצָלוֹת לְבָנוֹת
עַל רְחוֹב מִתְרוֹנֵן וּבֵית מוֹאֵר
רוֹצֵה אֲנִי לֵב טוֹב, לֹא קָלִיעַ רוֹבֵה
רוֹצֵה אֲנִי יוֹם שֶׁל שֶׁמֶשׁ, לֹא רִגַע נִצְחוֹן
מְטָרָךְ וּפְשִׁיסָט
רוֹצֵה אֲנִי יֶלֶד מְחִיךָ, צוֹחֵק לְאוֹר הַיּוֹם,
וְלֹא בְּרֵג כְּכֹלִי מִלְחָמָה
נוֹלְדֵתִי לְחִיוֹת אֶת זְרִיחַת הַשֶּׁמֶשׁ
וְלֹא אֶת שְׁקִיעֶתָהּ
נִפְרַד מִמֶּנִּי, כִּי חִבְצָלוֹת לְבָנוֹת הוּא מְחַפֵּשׁ
וְצִפּוֹר הַמְקַדְמֵת אֶת פְּנֵי הַבְּקָר
עַל עֲנַף שֶׁל זֵית
כִּי אֵינוֹ מִבֵּין דְּבָר
אֶלָּא כְּפִי שֶׁהוּא חֵשׁ וּמְרִיחַ
הוּא מִבֵּין, אָמַר לִי, שְׁמוֹלְדֵת
זֶה לְשִׁתוֹת קִפְהָ שֶׁל אִמָּא
וְלִשׁוֹב עִם עֶרֶב בְּשָׁלוֹם

גליון 123, אפריל 1990

מערבית: ראובן שניר